

O LUME MINUNATĂ

(Lecturi de vacanță)

Clasa a III-a

Editura Ars Libri

Buzoești, 2019

Descrierea CIP a Bibliotecii Naționale a României
O lume minunată : (lecturi de vacanță) : clasa a
III-a / culegător: Adina
Grigore. - Buzoești : Ars Libri, 2017
ISBN 978-606-36-0201-6
I. Grigore, Adina (antolog.)
821.135.1

Certificat seria Q nr. 107

ISO 9001: 2015

Copyright © Editura Ars Libri, 2019
 Editor: **Adina Grigore**
 Redactor șef: **Cristina Ipate-Toma**
 Designer grafică: **Mariana Chivu**

Comenzi:
 Editura Ars Libri, Costești, Jud. Argeș
 Tel./Fax: 0248 546 357; 0725 897 099; 0745 095 083

E-mail: arslibri@yahoo.com
www.edituraarslibri.ro

Cuprins

Salcâmi în floare de Ion Agârbiceanu.....	4
Făt-Frumos cu moț în frunte de Ion Luca Caragiale.....	7
Vizită de Ion Luca Caragiale.....	18
Povestea unui om leneș de Ion Creangă.....	24
Povestea ariciului înțelept de Vladimir Colin.....	27
Gâza de Emil Gârleanu.....	32
În fel de fel de fețe de Emil Gârleanu.....	35
Ce mai faci, bunico? de Mircea Sântimbreanu.....	39
Mi s-a terminat caietul de Mircea Sântimbreanu.....	41
Prâslea cel voinic și merele de aur de Petre Ispirescu.....	45
Cel dintâi din clasă de Edmondo de Amicis.....	63
Prietenul meu, Garrone de Edmondo de Amicis.....	65
Degețica de Hans Christian Andersen.....	68
Porcul pușculiță de Hans Christian Andersen.....	82
Întâlnirea Micului Prinț cu vulpea de Antoine de Saint - Exupéry.....	86
Incredibila călătorie pe lună de Gottfried August Bürger.....	91
Prințul fermecat de Frații Grimm.....	97
Prichindel de Frații Grimm.....	104
Hansel și Gretel de Frații Grimm.....	115
Căsuța din povești de Frații Grimm.....	130
Leul și animalele de Ignacy Krasicki.....	138
Bambi de Felix Salten.....	139
Gâsca, mai șireată decât vulpea? (poveste lituaniană).....	151
Brăduț de Vasile Alecsandri.....	155
Sfârșitul iernii de Vasile Alecsandri.....	157
Iarna pe uliță de George Coșbuc.....	158
La oglindă de George Coșbuc.....	163
Lupul și cucul de Alecu Donici.....	164
Musca de Alecu Donici.....	165
Fiind băiet păduri cutureieram de Mihai Eminescu.....	166
La mijloc de codru de Mihai Eminescu.....	167
Sara de Octavian Goga.....	168
Moș Crăciun de Octavian Goga.....	169
Nu mai sunt pe luncă flori de Ștefan Octavian Iosif.....	170
Visul de Ștefan Octavian Iosif.....	170
Se-ntorc iar zilele noroase de Ștefan Octavian Iosif.....	171
Cântec de primăvară de Ștefan Octavian Iosif.....	172
Plouă de George Topîrceanu.....	173
Vulpea și veverița de Jean de La Fontaine.....	174
Leul și șoricelul de Jean de La Fontaine.....	174
Cocoșelul și perla de Jean de La Fontaine.....	175
Maimuțoiul și motanul de Jean de La Fontaine.....	176

Salcâmi în floare

de Ion Agârbiceanu

Respect pentru oameni și cărți

În fiecare primăvară, Petrișor și Ancuța mureau de teamă că s-au uscat salcâmi peste iarnă. Toți pomii din grădina lor înfloreau, înverzeau, numai salcâmi înălțau brațe negre în văzduh. Păreau o arătare urâtă și de spaimă. Cireșii, prunii, vișinii, merii, perii se împodobeau cu puzderia de flori albe ori trandafirii și, când bătea vântul dinspre grădină, mireasma lor umplea ograda, numai salcâmi, la bătaia vântului, nu făceau decât să-și scuture păstăile uscate, care nu căzuseră peste iarnă.

În toată dimineața, când ieșeau în curte, copiii se apropiau de salcâmi și, când vedeau întâii muguri și întâiele frunzulițe, chiuiau de bucurie și alergau să spună în casă vestea cea mare...

Lângă gardul deasupra căruia străjuiesc de-a lungul salcâmi este o laviță înnegrită de ploi, de vânturi și de soare, pe care a făcut-o tatăl celor doi copii, bădicul lonaș, să stea la umbră în căldurile mari, de vară. Petrișor și Ancuța șed aici însă de îndată ce înfloresc cei dintâi ciorchini albi.

Ciorchinii, ca de struguri, cei mai mulți încă verzi, atârnă deși, plecând crengile salcâmiilor. Puține albine zboară însă pe la cei înfloriți. Din zi în zi înfloresc mai mulți struguri albi, și într-o bună dimineață copiii nu se mai aud unul pe altul de zumzetul albinelor. Toate florile erau bătucite de ele, iar printre flori și frunze zburau roiuri.

Cântecul lor îi îmbată pe copii cu dulceață, ca și aroma tare a florilor de salcâm, și ei, de la o vreme, se simțeau amețiți, nu mai priveau în sus, în salcâmi, ci ședeau pe laviță cu mâinile în poală, cu un zâmbet larg pe față.

Salcâmi înalți, cu toate crengile plecate de greutatea florilor, păreau niște candelabre uriașe cu atâtea lumini câți struguri albi aveau, și în ei se țesea zborul și zumzetul necurmat al muștelor de aur, ca un imn de slavă a unor ființe aeriene, nevăzute. Mireasma florilor albe părea a unei tămâi nespuse de fină, care nu mai încăpea în coroana salcâmiilor, ci se varsă și umple lumea întreagă...

Pe ulița lor nu mai erau alți salcâmi. Cât înfloreau cei din curtea lui lonaș, se strecurau în curte copiii din vecini să vadă și ei minunea. Unii mai mărișori, alții numai cât ulcelele aduși de mână de ceilalți, se grămădeau pe laviță, în jurul ei. Copiii sug din flori și privesc în salcâmi.

Cum se țin albinele, cum se grăbesc de pe o floare pe alta, cum intră în câte una, de aproape nu se mai văd, cum rămân mai mult sau mai puțin nemișcate după câtă dulceață află!

– Măi Niculiță, zice de la o vreme Petrișor, către un copil din vecini care avea stupi. Măi Niculiță, tată-tău de ce nu pune salcâmi în curte?

– Știu eu? Ar putea să pună. De ce întrebi?

– Pentru că și albinele voastre vin la salcâmi noștri. Niculiță, băiat mai mărișor, zâmbi.

– Le cunoști?

– Nu le cunosc, dar de bună seamă vin, că vă e

stupina aproape.

— Păi, dacă poți, oprește-le să nu mai vină. Eu nu le pot opri.

Petrișor rămase zăpăcit. Nu înțelegea cum i-a venit să-i pună o asemenea întrebare lui Niculiță, și acum îi era ciudă pe sine însuși...

Când rămânea singur, băiatul ridica fruntea la salcâmi și începea a recita niște versuri pe care i le-a spus mai demult bunica:

Harnicile lucrătoare

Cât ce iasă sfântul soare

Și se uită pe răzoare

Și pe luncile în floare,

Prind să zboare

Poposind din floare-n floare...

Lasă-n coșniți cupe pline,

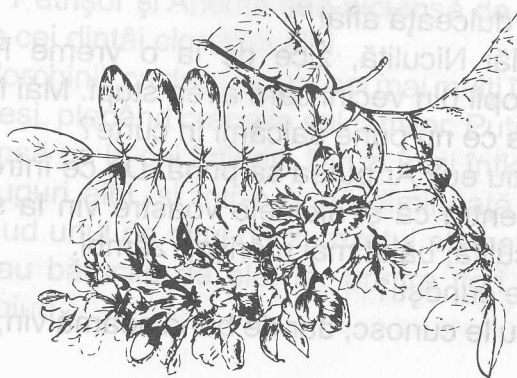
Auritele albine

Grabnice și darnice,

După miere fug mereu

Muștele lui Dumnezeu...

Le știu versul numai eu!

Făt-Frumos cu moț în frunte

de Ion Luca Caragiale

A fost odată ca niciodată o împărăteasă tare frumoasă și voinică, și împărăteasa, când i-a venit ceasul, a născut un prunc așa slut de chip și la trup așa pocit, că nu-i venea nimănui să-l socotească făptură de om. Dar când s-a născut el, ursitoarea lui le-a spus, împărătesei și femeilor din casă, să nu se sperie, fiindcă băiatul ăsta o să iasă foarte plăcut om; o s-ajungă vestit de cuminte și de deștept, și-ndrăzneț nevoie mare; cum am zice, un om și jumătate. Ba, a mai spus că băiatul are să poată hărăzi ființei pe care o iubi-o el atâta minte câtă și a lui.

S-a mai mângâiat pușintel cu făgăduielile astea biata împărăteasă, care era firește destul de amărâtă că adusese pe lume așa spurcăciune de broscoi. Și, adevărat, nici n-a-nceput copilul să gângurească bine, că numaidecât s-a pornit să spună fel de fel de vorbe cumiți și pline de duh, și tot ce făcea îl prindea ș-avea haz, că o lume-ntreagă se minuna de el. Uităm să vă spun că se născuse mititelul cu un șomoioag de păr deasupra capului, și de aceea îl porecliseră: Făt-Frumos – că de! era doar și el fecior de-mpărat – Făt-frumos cu Moț-în-frunte.

La vreo șapte-opt ani după astea, împărăteasa din împărăția de-alături a născut două gemene. Cea care a văzut mai întâi lumina era mai frumoasă ca ziua. Atâta s-a bucurat mama de frumusețea copilei, încât le era tuturor teamă să n-o deoache, și să

se-ntâmples, Doamne ferește, cine știe ce. De față, la naștere, stătea tot ursitoarea care ursise mai înainte și pe Făt-frumos cu Moț-în-frunte; și, ca să mai potolească bucuria împărătesei, ursitoarea i-a spus că fetița asta n-o să aibă minte deloc; că, pe câtu-i de frumoasă, tot pe-atâta o să fie de neroadă. I-a părut tare împărătesei de așa vorbe; dar ce să vezi mai pe urmă! pe lângă mâhnirea dintâi, i-a venit a doua, și mai mare; că de-ndată a mai născut o fetiță – urâtă, da urâtă de mama focului!

– Vai de mine, Doamne! a strigat lehuza; ce slujenie mai făcui!

– Nu trebuie să te mâhnești până-ntr-atâta, Măria Ta, i-a zis ursitoarea; copila asta o să aibă parte pe lume de altă podoabă: o să fie înzestrată cu multă deșteptăciune, așa că n-are să ia seama nimeni la cusurul ei.

– Să te-audă Maica-Precista! a zis împărăteasa... Da... n-ar fi chip, a mai mărișoară, să capete și dânsa puțintică minte? că-i păcat de frumusețea ei!

– Eu, Măria Ta, nu pot nimic despre partea minții, i-a răspuns ursitoarea; da despre partea frumuseții, da! pot orișice; și, fiindcă doresc a face un hatâr Măriei Tale, iacătă, o să-i dau copilei darul să poată hărăzi frumusețe ființei care i-o plăcea ei.

Au crescut copilele și au ajuns fete mari: și cu vârsta le-au crescut și darurile; lumea-ntreagă povestea de frumusețea celei mai mari și de mintea mezinei. Dar firește că și cusururile le-au crescut cu vârsta. Mezina din ce în ce se făcea mai slută; a

mai mare din zi în zi mai neroadă; ori nu răspundea deloc dacă o-ntrebai ceva, ori îți trântea te miri ce neghiobie boacăină; și unde mai pui că era și tare ne-ndămânatică: dacă apuca-n mână două străchini, trebuia să spargă măcar una; dacă aducea la gură o bărdacă de apă, peste poate să nu se facă learcă de sus până jos.

Mare-i darul frumuseții, nu-ncape vorbă, la tinerețe mai ales! Dar în adunări și la petreceri, tot mezina îi trecea înaintea sorii-si. Toți se duceau mai întâi lângă cea a frumoasă, s-o privească de-aproape și să se minuneze. Dar, pe urmă, dădeau năvală lângă mezina, să asculte la câte toate le mai spunea. Și te mirai că încet-încet a frumoasă rămânea la o parte părăsită, și lumea toată sta grămadă cu gura căscată împrejurul celei sfătoase; așa că a mai mare, cât era de neroadă, a băgat și ea de seamă; și biata copilă și-ar fi dat bucuros toată frumusețea, numai să fi putut căpăta barem pe sfert din deșteptăciunea sorii-si. Împărăteasa, măcar că era prea înțeleaptă, își pierdea și dânsa răbdarea uneori; o apuca gura pe dinainte de ciudă, și-i zicea:

– Văleu, fată, că tare neroadă te-am mai făcut!

Și asta o amăra pe copilă până-n fundul sufletului: să moară de mâhnire și mai multe nu!

Așa, odată, când se plimba singură printr-o pădure bătrână și plângea de nenorocul ei, se pomenește fata că-i iese înainte un prichindel de om, șchiop și cam ghebos, o pocitură; dar foarte strălucit îmbrăcat din cap până-n picioare: ăsta era Făt-frumos cu Moț-în-frunte. De mult ce tot auzise prin

lume despre frumusețea fetei, și fiindcă-i mai văzuse și chipul făcut de un meșter mare zugrav, îi căzuse tânărului fata la inimă, și acum pornise de la părinți s-o caute; s-o vază aevea și să-i vorbească măcar odată. Cum a dat cu ochii de ea, așa singură, a și cunoscut-o: s-a apropiat uimit de astfel de minune și i s-a închinat până la pământ. Dar, după ce i-a spus câteva vorbe tare fierbinți ca s-o încânte, a luat seama cât era ea de plânsă, și i-a zis:

– Nu pot pricepe, Domniță, de ce o făptură minunat de frumoasă cum ești să fie așa de amărâtă cum te arăți; căci eu, nu ca să mă laud, sute și mii de ființe frumoase am văzut pe lume, da până acum încă așa mândrețe ca Măria Ta nu mi-a fost dat să-ntâlnesc.

– Ei așa!

Atâta i-a răspuns tânăra, și pe urmă n-a mai zis boabă. Dar el, tot mai fierbinte:

– Este prea de-ajuns cuiva, Domniță, să aibă darul frumuseții; peste acest dar nu mai are ce dori, și dacă-l are, apoi nimica nu trebuie să-l mai mâhnească.

– Ba, mie, drept să spun, a zis fata, mi-ar părea mai bine să fiu slută și pocită ca dumneata și să am și eu puținel duh, decât să fiu așa de frumoasă și toantă cum sunt.

– Nimic, Domniță, nu dovedește mai bine că are cineva duh decât credința că nu cam are; așa-i darul ăsta: de ce-l ai mai mult, de-aia ți se pare că n-ai de ajuns, și de ce-l ai mai puțin, d-aia ți se pare că nu-ți mai trebuie deloc.

– De-alde astea nu știu eu, a răspuns Domnița; dar de proastă, știu că sunt destul și prea destul; așa

că, uneori pare că-mi vine să-mi fac seama singură de necaz și de amărăciune.

– Dacă-i pe aceea, Domniță, apoi eu pot să pun capăt necazului și amărăciunii Măriei Tale.

– Zău? Se poate? Cum?

– Foarte lesne. Eu, Domniță, a zis tânărul, eu am puterea să dau cât de multă deșteptăciune ființei pe care oi iubi-o, și fiindcă Măria Ta ești acea ființă, rămâne să dorești, și capeți atâta duh cât se poate pe lume – numa... de m-oi vrea de bărbat.

A rămas Domnița cam la îndoială și nimic n-a răspuns. Iar tânărul a urmat înainte:

– Văd bine că ți-e greu, Domniță, să primești, și nu mă mir de asta; dar iacă, îți dau un an de zile ca să te hotărăști.

Domnița avea atât de puțină minte și totodată atâta dor s-o capete, încât și-a închipuit că n-are să se mai împlinească anul cât e lumea; așa că s-a învoit să urmeze după dorința tânărului... Și n-apucă să-i făgăduiască bine că peste un an de zile în cap are să-l ia de bărbat, și deodată se simte cu totul schimbată: pe loc începe să-i turuie gurița, și oricâte îi trec prin gând să le toace iute, ușor și cu haz. Și întinde-te la vorbă și la șagă cu Făt-frumos, – mă rog ca orice tânără desghetată cu flăcăul care înțelege ea că o place – pe întrecutele, care mai de care; el îi spune una; ea îi răspunde două; el două, ea patru; așa că la urmă tânărul zice în gândul lui:

– Uite, mă! îi dădui ei toată deșteptăciunea, și eu nu rămăsei cu nimic.

Când s-a întors Domnița acasă la palat, părinții

și toți curtenii împărătești nu știau ce să mai gândească despre așa repede și minunată schimbare; că, de unde până azi dimineată o auziseră spunând numai la prostii și neghiobii nemerite ca nuca-n perete, acum, ce să te pomenești? tot vorbe care de care mai cu șart și mai cu haz: mărgăritare scotea din gură, nu altceva. Bucurie pe toată lumea, cum nu-ți poți închipui! Numai mezina nu s-a prea bucurat, fiindcă, nemaivând cu ce s-o întreacă pe soră-sa, rămânea pe lângă ea spaimă curată.

Împăratul nu se mai mișca, nu mai făcea un pas fără povețele Domniței, ba câteodată aduna sfatul împărătesc chiar la ea în odaie. Când s-a imprăștiat în toate părțile vestea despre prefacerea asta, toți coconii împărătești care de pe unde, alergară să se înfățișeze dinaintea fetei, doar-doar or face-o să-i iubească, și apoi de-acolea, ține-te, pețitori peste pețitori. Dar fata pe nici unul nu-l plăcea, fiindcă nici unul nu i se părea atâta de deștept cum poftea ea; pe toți îi asculta, dar n-o-ndemna inima să se lege cu vreunul. Mai la urmă veni unul, – n-avea ce-i mai zice, – viteaz și bogat, om voinic, bine făcut și tare deștept – încât fata, ha-ha! gata-gata să-l primească. Văzând împăratul asta, i-a spus Domniței că o lasă stăpână să-și aleagă ea pe cine i-o plăcea, și să spuie fără sfială pe cine. Fiind însă că, de ce are cineva mai multă minte de-aia nu se poate hotărî așa de grabă să-și lege capul pe o viață întreagă, tânăra îi mulțumi întâi tatînii-său, și pe urmă îl rugă să-i îngăduie măcar două-trei zile să se mai gândească.

Așadar, tocmai ca să se poată gândi ea mai în

tihnă, a plecat să se plimbe iar singură prin pădurea bătrână unde altădată întâlnise pe Făt-frumos cu Moț-în-frunte. Și, pe când se plimba binișor dusă pe gânduri, numa iacătă aude dedesubtul picioarelor un zgomot din afund, parcă erau mai mulți oameni umblând forfota de colo până colo, vorbind, cotrobăind și lucrând de zor. A stat pe loc, s-a aplecat să tragă cu urechea mai de aproape și a auzit limpede cum zicea unul: „Măi! dă-ncoa, tingirea!”, iar altul: „Curăță-mi degrabă tigaia și îngrijește de frigare!”, și altul: „Nu lăsa să se potolească focul”. Și deodată i s-a deschis dinainte pământul și a văzut Domnița la picioarele ei o cuhnie plină de bucătari și de ajutoare și de fel de fel de slujitori, și tevatură mare, ca de obicei la orice ziafet împărătesc. Iar dintre ei au ieșit vreo douăzeci și mai bine de inși cu frigări încărcate și s-au dus de s-au așezat, într-un luminiș al pădurii, împrejurul unor cotloane cu jarul, potrivit, și s-au pus să învârtască frigările, și din când în când să ungă fripturile cu pene înmuiate-n grăsime, să le rumenească în coaje, ca să nu li se prelingă mustul în spuză.

S-a mirat Domnița de așa priveliște, și i-a întrebat că pentru cine gătesc ei atâtea bunătăți.

– Măria Ta, Domniță, i-a răspuns unul care era pasămite mai mare peste toți, gătim pentru stăpânul nostru Făt-frumos cu Moț-în-frunte, că mâine face nunta.

Domnița se miră și mai mult de vorbele astea; dar îndată își aduse aminte că se împlinea tocmai anul de când făgăduise să ia de bărbat pe Făt-frumos